

Phân tích tác phẩm Những đứa con trong gia đình - Văn mẫu lớp 12

Tổng hợp những bài văn mẫu hay nhất Phân tích nội dung tác phẩm Những đứa con trong gia đình của Nguyễn Thi - Đề học tốt môn Văn lớp 12

Đề bài: Em hãy phân tích tác phẩm Những đứa con trong gia đình của Nguyễn Thi.

Bài làm:

Bài văn mẫu hay nhất của học sinh lớp 12 đạt điểm cao

Nguyễn Thi là một trong những cây bút văn xuôi hàng đầu Việt Nam thời kì kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Ông được mọi người gọi với cái tên rất gần gũi “Nhà văn của người dân Nam Bộ”. Ông đã để lại rất nhiều tác phẩm gắn liền với tên tuổi của ông. Trong những tác phẩm đặc sắc ấy nổi lên truyện ngắn “*Những đứa con trong gia đình*” (1978). Truyện viết về những ngày chiến đấu gian khổ, khó khăn của chiến trường miền Nam. Qua đó, người đọc thấy được vẻ đẹp tâm hồn của người dân Nam Bộ: tình cảm gia đình, tình yêu quê hương đất nước trong cuộc kháng chiến chống Mỹ ác liệt dưới ngòi bút sắc sảo của Nguyễn Thi.

Thật vậy, nhan đề “*Những đứa con trong gia đình*” mang một hàm ý sâu xa của tác giả. Truyện kể về những đứa con trong gia đình có truyền thống cách mạng là gia đình hai chị em Chiến và Việt. Gia đình ấy cũng chính là hình ảnh thu nhỏ của miền Nam Việt Nam thời kì kháng chiến chống Mỹ. Nguyễn Thi đã xây dựng một tình huống truyện độc đáo: Việt – một anh giải phóng quân sinh ra trong một gia đình có truyền thống cách mạng, ông nội và cha mẹ anh đều bị chết dưới tay kẻ thù. Chính mối thù nợ nước, nợ nhà không đội trời chung đó đã thúc đẩy anh tham gia cách mạng. Trong một trận đánh, Việt bị thương, lạc đồng đội, ngất đi tỉnh lại rất nhiều lần. Mỗi lần ngất đi tỉnh lại, quá khứ và hiện tại lại đan xen nhau trong tiềm thức của anh. Ở lần tỉnh lại thứ 4, kí ức về mẹ hiện về. Việt nhớ lại cảnh hai chị em tranh nhau đi tòng quân. Việt đòi đi nhưng chị Chiến không cho. Anh nhờ chú Năm giúp đỡ. Chú đồng ý cho hai chị em Việt đi tòng quân. Chị Chiến thu xếp mọi công việc trước khi hai chị em lên đường... Trở về với thực tại, sau 3 ngày tìm kiếm, anh Tánh và đồng đội đã đưa Việt về điều trị tại một bệnh viện dã chiến. Sức khỏe Việt dần hồi phục.

Có thể thấy, truyện được kể theo dòng nội tâm của nhân vật Việt. Nguyễn Thi đã để cho đứa con tinh thần của mình hồi tưởng lại đứt quãng sau mỗi lần anh ngất đi tỉnh lại ở chiến trường. Tuy dòng cảm xúc không được trôi chảy mạch lạc song ở mỗi lần Việt tỉnh dậy lại là một câu chuyện chứa nhiều ý nghĩa sâu sa. Để hiểu rõ hơn về tác phẩm này, chúng ta sẽ phân tích từng nhân vật một. Ở mỗi nhân vật mà nhà văn nhắc tới đều có một biểu tượng riêng về tình yêu quê hương, tình yêu đất nước. Trong đó, tình yêu gia đình làm nền tảng để cho gia đình Việt tuân chảy một tình yêu bất diệt với quê hương.

Phân tích tác phẩm Những đứa con trong gia đình - Văn mẫu lớp 12

Những thành viên trong gia đình đều rất gan góc, dũng cảm, có lòng căm thù giặc sâu sắc. Ở họ giàu tình nghĩa thủy chung, son sắt với quê hương, với cách mạng. Mỗi một nhân vật trong truyện đều được Nguyễn Thi tả rất đặc sắc, hấp dẫn người đọc.

Trước hết, nhân vật Việt được coi là trung tâm của câu chuyện hiện lên thật chân thực và sắc nét. Anh là đứa con tiêu biểu của gia đình. Việt là một chiến sĩ giải phóng quân sinh ra và lớn lên trong một gia đình nông dân giàu truyền thống cách mạng. Khi những người thân bị chết dưới tay giặc đều là những người Việt yêu quý nhất: ông nội, ba mẹ. Gia đình chỉ còn lại chị Chiến, chú Năm, thằng út em với người chị nuôi đi lấy chồng xa. Việt hăng hái tham gia tòng quân giết giặc trả thù cho người thân, bảo vệ quê hương. Ở Việt ta luôn thấy được đó là “cậu Tư” gan dạ, muốn lập nhiều chiến công như chị. Qua dòng hồi ức của Việt khi ngất đi tỉnh lại, ta còn thấy được, anh là một người tính tình trẻ con, vô tư, nghịch ngợm của tuổi mới lớn. Anh hay tranh giành với chị mình chuyện bắn tàu giặc Mĩ trên sông Định Thủy, anh có hành động “đá trái dừa rụng xuống mương” khi chị không cho đi tòng quân, sợ câu chuyện “con ma cụt đầu” mà chị hay kể. Đặc sắc nhất là cảnh hai chị em thu xếp mọi thứ để lên đường tòng quân. Khi ấy, Việt chỉ “lăn kèn ra ván cười khi khi” trong khi chị Chiến lo toan mọi thứ. Cảnh hai chị em khiêng bàn thờ ba má sang nhà chú Năm là một hành động chứng tỏ Việt đã trưởng thành, sẵn sàng đối đầu với quân địch. Cái cách Việt thương chị mình cũng rất đáng yêu “Giấu chị như giấu của riêng”... Ta còn bắt gặp một hình ảnh Việt gan dạ, quả cảm khi đi bộ được hai năm, anh đã dùng thủ pháo tiêu diệt được một xe bọc thép của địch hay lúc anh bị thương, lạc đồng đội, anh không hề sợ mà vẫn rất bình tĩnh, với tư thế hội tụ đủ phẩm chất của người lính cụ Hồ, anh “đạn đã lên nòng, ngón tay còn lại sẵn sàng nổ súng.

Có thể thấy, Nguyễn Thi đã rất thành công trong việc xây dựng hình tượng nhân vật Việt – đứa con cưng tinh thần của ông với những tính cách đáng yêu, dễ mến, vô tư đời thường, gan dạ quả cảm trong chiến đấu.

Nhà văn tiếp tục lia ống kính của mình để khắc họa hình tượng nhân vật Chiến – chị của Việt – một người con gái cũng giống như Việt trải qua hoàn cảnh bi thương nhưng sớm trưởng thành, già dặn trước tuổi. Ở chị ấy được thừa hưởng những nét đẹp từ người mẹ. Đó là người con gái gan dạ, đảm đang, tháo vát nhưng cũng căm thù giặc sâu sắc. Chiến tòng quân ra chiến đấu trong một tiểu bộ đội nữ địa phương. Chị chiến đấu dũng cảm, coi cái chết cũng chỉ như “chết giấc” với câu nói bất khuất “Nếu giặc còn thì tao mất” và cô đã trở thành tiểu đội trưởng quân địa phương. Chiến vừa làm ba, vừa làm mẹ, vừa làm chị để chăm lo, lấp đầy khoảng trống cho các em. Trước khi cùng em đi bộ đội, mọi chuyện trong nhà đã được cô sắp xếp đâu vào đó khiến cho chú Năm cũng phải hết sức ngạc nhiên mà thốt lên: “Khôn! Việc nhà nó thu được gọn thì việc nước nó mở được rộng, gọn bề gia thế, đặng bề nước non”. Câu nói của chú Năm thể hiện sự yên tâm của người đi trước đối với lớp người trẻ kế cận họ. Việc cô ngăn không cho em đi tòng quân không phải vì sợ Việt tranh cướp công lao của cô mà cô hiểu rất rõ, với vai trò của người đi trước, cô đã tham gai kháng chiến, cô hiểu rất rõ sự tàn khốc của chiến tranh nó ghê ghớm đến nhường nào, cô sợ Việt bị thương. Qua đó, người đọc thấy được tình yêu ruột

Phân tích tác phẩm Những đứa con trong gia đình - Văn mẫu lớp 12

thịt máu mỡ sâu sắc đến nhường nào. Nó là phương thuốc hữu hiệu nhất để gắn kết mỗi thành viên trong gia đình lại với gần nhau hơn.

Ta thấy Chiến hiện lên thật giản dị, thật đẹp dưới cái nhìn phác họa đầy lí tưởng của tác giả. Ở cô gái trẻ ấy hội tụ mọi vẻ đẹp của người con gái Việt Nam “đảm việc nước, giỏi việc nhà”. Chính những sự hi sinh thầm lặng mà lớn lao của người phụ nữ ấy đã góp phần vào thắng lợi của dân tộc.

Thật là thiếu sót nếu như không có nhân vật chú Năm. Chính chú Năm là hiện thân của truyền thống, là khúc thượng nguồn trong “dòng sông truyền thống” của gia đình Việt. Chú là người ghi lại tất cả những sự kiện diễn ra trong gia đình. Ở chú Năm hiện lên một hình ảnh người lao động chất phác nhưng giàu tình cảm. Chú cũng biết hò và Việt là nơi gửi gắm những câu hò của chú. Chú Năm ghi chép cẩn thận và đầy đủ tội ác của giặc đối với dòng họ, gia đình mình và chiến công của các thành viên trong gia đình. Khi Chiến và Việt chuẩn bị lên đường, chú đã giao cuốn sổ cho hai chị em. Cuốn sổ đó tuy nhỏ nhưng rất ý nghĩa. Nó là thước phim ghi lại một cách chaan thực, chi tiết nhất những chiến tích của gia đình và tội ác của quân giặc. Nó đẩy lên lòng căm thù giặc, món nợ lớn nhất phải trả. Cùng với chú Năm, má Việt cũng là hiện thân của truyền thống. Là người phụ nữ gan góc, rất mực thương chồng con và có lòng căm thù giặc sâu sắc. Mỗi lần bộ lính bắn dọa “mắt má lại sắc ánh lên nhìn lại bọn lính, đôi mắt của người đã từng vượt sông vượt biển”. Má Việt đã ngã xuống song hình ảnh người phụ nữ ấy luôn bất tử trong lòng các con.

“Những đứa con trong gia đình” đặt trong bối cảnh cuộc kháng chiến chống Mĩ cứu nước là một truyện ngắn đặc sắc bởi giọng văn trần thuật khắc họa miêu tả tâm lí nhân vật Chiến, Việt, Chú Năm..., Nguyễn Thi đã dựng nên một gia đình có truyền thống yêu nước sâu sắc, lòng căm thù giặc, mối thù nợ nước nợ nhà. Qua đó, tác giả giúp người đọc thêm đồng cảm với cảnh ngộ éo le, thêm yêu thương quý trọng gia đình, biết ơn công lao của những người cách mạng.

Tóm lại, truyện ngắn “Những đứa con trong gia đình” thể hiện rõ tài năng của Nguyễn Thi trên nhiều phương diện. Truyện không những phác họa thành công hình tượng của người con yêu gia đình, yêu quê hương đất nước mà còn thể hiện tình yêu của chính tác giả vào những đứa con tinh thần của mình. Ông xứng đáng được coi là “Nhà văn của người dân Nam Bộ”.

Một số bài văn có sáng tạo phân tích truyện ngắn Những đứa con trong gia đình

Bài mẫu số 1:

Nguyễn Thi là một trong các nhà văn tiêu biểu cho văn học Việt Nam thời kì kháng chiến chống Mỹ. Ông viết nhiều, viết chân thực về mảnh đất và con người Nam Bộ để rồi nó trở thành không gian vô cùng đặc sắc trong văn thơ Nguyễn Thi. Trong đó, “Những đứa

Phân tích tác phẩm Những đứa con trong gia đình - Văn mẫu lớp 12

con trong gia đình” là một trong những tác phẩm mà ông đặt nhiều tâm huyết để nói về con người Nam Bộ với những vẻ đẹp phẩm chất, tính cách anh hùng.

Nhan đề “Những đứa con trong gia đình” gợi ra sự nối tiếp của sự sống trong một mạch nguồn bất tận của thế hệ sau với thế hệ trước. Không chỉ nối tiếp một huyết thống mà con nối tiếp cả một truyền thống. Qua đó, Nguyễn Thi cũng đề cao vai trò của gia đình đối với mỗi con người. Ở đó không chỉ là cái nôi nuôi dưỡng sự sống mà nó còn nơi khơi dậy sức sống mãnh liệt về tình yêu Tổ Quốc, yêu gia đình. Ngoài ra, nhan đề còn mở các hình tượng trung tâm trong tác phẩm là Chú Năm, Việt, chị Chiến...

Chú Năm hiện lên là người thân lớn tuổi duy nhất còn lại trong gia đình, là chỗ dựa, cuu mang, chăm sóc thay ba má dạy dỗ chị em Việt. Chú là điểm tựa tinh thần của chị em Việt – Chiến để hai chị em tiếp tục sống và chiến đấu. Ở Chú Năm hiện lên tất cả vẻ đẹp của một người nông dân mộc mạc, chất phác, mang trong mình vẻ đẹp riêng của người nông dân Nam Bộ. Tính cách bộc trực, thẳng thắn, mạnh mẽ qua cách dạy hai chị em Việt – Chiến “thù cha mẹ chưa trả mà bảo về là chú chặt đầu”. Chú là người ham sông ham bến và đi nhiều nơi, viết nhiều. Tất cả hiện lên ở Chú Năm là con người của đất đai sông nước, kênh rạch, nồng nàn hơi thở Nam Bộ. Đặc biệt trong Chú Năm còn là tình yêu và lòng yêu nước căm thù giặc sâu sắc. Chú Năm cũng là người có ý thức chăm chỉ giữ gìn và bảo vệ truyền thống của gia đình. Chú rất chăm chỉ và tỉ mỉ ghi lại các sự kiện, sự việc của gia đình, không sót một cái nào. Đặc biệt là cuốn sổ mà chú giữ được ví như cuốn biên niên sử và chú cũng hiện lên là gia phả sống của gia đình nông dân nam Bộ. Chú là hiện thân trực tiếp luôn luôn sống về truyền thống, hướng về Tổ quốc. Nếu ví gia đình chú như một dòng sông chú Năm được ví là khúc thượng nguồn.

Má Việt hiện lên là người phụ nữ gan góc, mạnh mẽ và có lòng yêu thương con sâu sắc. Cuộc đời má chồng chất những đau thương gắn liền với Mỹ ngụy. Tuy nhiên bằng bản lĩnh và nghị lực, người mẹ ấy nén đau thương nuôi các con để sống và duy trì sự sống. Đau thương ấy, người mẹ Nam Bộ nuốt vào trong để lặng lẽ chịu đựng. Má là hình ảnh điển hình cho người phụ nữ Nam Bộ những con người bất khuất, trung hậu, đảm đang và kiên cường, giàu đức hi sinh.

Dưới ngòi bút khắc họa nhân vật của Nguyễn Thi, chị Chiến hiện lên với sự thừa hưởng cả hình dáng và tính cách của má. Dáng người khê khoăn, chắc nịch gánh vác công việc của gia đình, tròn trách nhiệm của một người chị lớn trong gia đình. Chị Chiến còn thừa hưởng những tính cách của mẹ về sự mạnh mẽ, kiên cường, bản lĩnh. Là người tao tắn, thu vén mọi việc trong gia đình và có lòng yêu nước, ý thức phát huy truyền thống dân tộc. Tuy nhiên ở cô gái 19 tuổi ấy vẫn giữ được nét vẻ ngây thơ, hồn nhiên và rất tinh tế, nhạy cảm. Qua ngôn ngữ đơn giản, răn rỏi, Nguyễn Thi làm nổi bật vẻ đẹp người con Nam Bộ.

Với ngòi bút đặc tả cùng lối trần thuật ở ngôi thứ ba Việt hiện lên là một cậu bé 18 tuổi vừa giữ được sự ngây thơ, trong sáng, hồn nhiên nhưng cũng là một cậu bé rất yêu

Phân tích tác phẩm Những đứa con trong gia đình - Văn mẫu lớp 12

thương chị gái của mình. Việt còn là một cậu bé giàu lòng yêu thương và sống rất tình nghĩa. Việt gan góc và dũng cảm. Và hơn ai hết, trong Việt cũng là tình yêu quê hương, đất nước, luôn sục sôi với dòng máu truyền thống của cách mạng.

Bằng ngòi bút sử thi và cảm hứng lãng mạn, ngôn ngữ vừa tả thực, vừa lãng mạn nhà văn đã xây dựng một gia đình Nam Bộ có sự nối tiếp thế hệ. Chính sức mạnh sinh ra từ tình thương và nỗi đau đã giúp những con người trong gia đình đặc biệt thế hệ sau nhanh chóng trưởng thành sẵn sàng mang trên vai trách nhiệm của gia đình và sứ mệnh thiêng liêng lịch sử. Việc xây dựng nhân vật có sự tiếp nối thế hệ là cách nhà văn ca ngợi sức mạnh tư tưởng, lí giải cội nguồn tạo nên chiến thắng.

Bài mẫu số 2:

Nguyễn Thi là nhà văn gắn bó sâu sắc với nhân dân miền Nam và thực sự xứng đáng với danh hiệu: Nhà văn của người dân Nam Bộ. Tác phẩm tiêu biểu của ông là *Những đứa con trong gia đình*. Truyện kể về những đứa con trong một gia đình nông dân Nam Bộ có truyền thống yêu nước, căm thù giặc và khao khát chiến đấu, son sắt với cách mạng.

Những đứa con trong gia đình là một trong những truyện ngắn xuất sắc nhất của Nguyễn Thi viết ngay trong những ngày chiến đấu chống Mĩ ác liệt khi ông công tác ở tạp chí Văn nghệ quân giải phóng năm 1966. Nhân vật chính của truyện là Việt. Việt là một chiến sĩ giải phóng quân. Ông nội và bố Việt bị giặc giết hại, mẹ Việt một mình nuôi con vất vả rồi cũng chết vì bom đạn. Gia đình chỉ còn lại Việt, chị Chiến, thằng Út em, chú Năm và một người chị nuôi đi lấy chồng xa. Truyền thống ấy được chú Năm ghi tât cả vào cuốn sổ gia đình. Việt và Chiến hăng hái đi tòng quân giết giặc. Trong một trận chiến đấu, Việt hạ được một chiếc xe bọc thép của địch nhưng lại lạc đồng đội và bị thương nặng ngất đi tỉnh lại nhiều lần. Mỗi lần tỉnh lại, dòng hồi ức lại đưa anh về với những kỉ niệm thân thiết đã qua: kỉ niệm về má, về chị Chiến, chú Năm, đồng đội và anh Tánh... Anh Tánh và đồng đội tìm được Việt, đưa về điều trị một bệnh viện và sức khỏe Việt dần dần hồi phục. Chuyện được kể theo dòng hồi ức của Việt trong những lần ngất đi tỉnh lại ấy.

Đặc sắc của truyện là đã dựng nên được hình tượng những con người trong một gia đình nông dân Nam Bộ có truyền thống yêu nước, căm thù giặc sâu sắc, thủy chung, son sắt với cách mạng. Những con người này có những nét chung thống nhất, thể hiện rõ đặc điểm của nhân vật Nguyễn Thi. Đó là: Căm thù giặc sâu sắc; gan góc, dũng cảm, khao khát được chiến đấu giết giặc; giàu tình nghĩa, rất mực thủy chung son sắt với quê hương và cách mạng. Tuy nhiên, trong cái dòng sông truyền thống của gia đình ấy, “mỗi người một khúc”, có nét tính cách riêng, không ai giống ai. Đó chính là điểm nói lên tài năng của Nguyễn Thi.

Trong dòng sông truyền thống gia đình này, chú Năm là khúc thượng nguồn, là nơi kết tinh đầy đủ hơn cả truyền thống của gia đình. Chú hay kể sự tích gia đình. Chú là tác giả

Phân tích tác phẩm Những đứa con trong gia đình - Văn mẫu lớp 12

cuốn sổ gia đình ghi chép tội ác của giặc và chiến công của các thành viên trong gia đình. Chú Năm là người lao động chất phác nhưng giàu tình cảm. Tâm hồn chú Năm bay bổng, đạt dào cảm xúc khi cất lên tiếng hò. Những lúc đó, chú Năm như đặt cả trái tim mình vào trong câu hò, tiếng hát.

Cùng với chú Năm, má Việt cũng là một hiện thân của truyền thống. Đây là một hình tượng người phụ nữ mang đậm những nét tính cách của nhân vật Nguyễn Thi. Rất gan góc, căm thù giặc sâu sắc. Rất mực thương chồng, thương con, đảm đang, tháo vát. Cuộc đời lam lũ, vất vả chồng chất đau thương tang tóc, nhưng cắn răng nén chặt nỗi đau thương của mình để nuôi con, đánh giặc. Một tay bồng con, một tay cấp rỏ đi theo thằng giặc đòi đầu chồng; hiên ngang đối đáp với kẻ thù mà “hai bàn tay to bản” vẫn “phủ lên đầu đàn con đang nép dưới chân”; mỗi lần bọn lính bắn dọa “mắt má lại sắc ánh lên nhìn lại bọn lính, đôi mắt của người đã từng vượt sông, vượt biển”... Đó là hình ảnh của sự gan góc, chớ che mang ý nghĩa biểu tượng về người phụ nữ ở một xứ sở như đất nước ta, cuộc sống thì lam lũ vất vả, chồng chất đau thương nhưng con người lại rất kiên cường, cao cả. Má Việt đã ngã xuống trong một cuộc đấu tranh nhưng trái cà-nông lép má nhất đem về vẫn còn nóng hổi. Trong quan niệm của Nguyễn Thi, người mẹ ấy cái phần thác chỉ là thể phách còn linh hồn thì bất tử, sống mãi trong lòng những đứa con. Không phải ngẫu nhiên mà vào cái đêm sắp xa nhà đi chiến đấu, những đứa con đều cảm nhận không phải ai khác mà chính là người mẹ đã hiện về.

Chiến có những nét giống mẹ: gan góc, đảm đang tháo vát. Nguyễn Thi có ý thức tô đậm nét kế thừa người mẹ nhân vật Chiến. Chiến là một tính cách đa dạng: vừa là một cô gái mới lớn, tính khí còn rất trẻ con, vừa là người chị biết nhường em, biết lo toan, đảm đang, tháo vát. So với người mẹ, Chiến không chỉ khác ở cái vẻ trẻ trung thích làm duyên làm dáng. Vận hội mới của cách mạng đã tạo điều kiện cho Chiến được trực tiếp cầm súng đánh giặc để trả thù nhà, thực hiện lời thề như dao chém đá của mình: “Đã làm thân con gái ra đi thì tao chỉ có một câu: Nếu giặc còn thì tao mất”.

Trong tác phẩm, Việt là nhân vật xuất hiện nhiều lần nhất. Việt đã hiện lên cụ thể và sinh động trước mắt ta, vừa là cậu con trai mới lớn, vừa là một chiến sĩ gan góc, dũng cảm, kiên cường. Việt có cái nét riêng dễ mến của một cậu con trai lộc ngọc vô tư, tính anh còn rất trẻ con, rất ngây thơ, hiếu động.

Nếu Chiến luôn biết nhường nhịn em, thì trái lại, Việt lại hay tranh giành phần hơn với chị. Việt rất thích đi câu cá, bắn chim, và đến khi đi bộ đội vẫn còn đem theo cả cái súng cao su ở trong túi. Mọi công việc trong nhà, Việt đều phó thác cho chị. Đêm trước ngày lên đường, Chiến lo toan thu xếp chu đáo việc nhà, từ út em, nhà cửa, ruộng nương đến nơi gửi bàn thờ má, bàn bạc với em một cách trang nghiêm còn Việt thì vô tư “lăn kèn ra ván cười khì khì”, vừa nghe vừa chụp một con đom đóm úp trong lòng tay rồi ngủ quên lúc nào không biết. Cách thương chị của Việt cũng rất trẻ con, “giấu chị như giấu của riêng” vì sợ mất chị trước những lời tán tỉnh đùa tếu của anh em. Việt bị thương nằm

Phân tích tác phẩm *Những đứa con trong gia đình* - Văn mẫu lớp 12

lại ở chiến trường, đến khi gặp được đồng đội thì cũng giống hệt như thằng Út em ở nhà “khóc đỏ rồi cười đỏ”,...

Tuy vẫn còn có vẻ hồn nhiên, vô tư nhưng Việt cũng thật đường hoàng, chững chạc trong tư thế của người chiến sĩ trẻ dũng cảm, kiên cường. Dòng máu nóng chảy trong người Việt là dòng máu gia truyền của những con người gan góc, không bao giờ biết sợ trước sự bạo tàn. Cho nên, còn bé tí mà Việt đã dám xông thẳng vào thằng giặc đã giết hại cha mình. Việt đã nằng nặc đòi đi tòng quân để trả thù cho ba má. Khi xông trận, Việt đã chiến đấu rất dũng cảm, đã dùng thủ pháo tiêu diệt được một xe bọc thép của địch. Và đến khi bị trọng thương, một mình nằm giữa chiến trường, hai mắt không còn nhìn thấy gì, toàn thân đau điếng và rỏ máu, người thì khô khát, Việt vẫn ở trong tư thế chờ tiêu diệt giặc: “Tao sẽ chờ mày. Mày có bắn tao thì tao cũng bắn được mày.”. Có thể nói, hành động giết giặc để trả thù nhà, đền nợ nước đã trở thành một trong những thước đo quan trọng nhất về phẩm cách con người của nhân vật Nguyễn Thi.

Đọc *Những đứa con trong gia đình*, không ai có thể quên đoạn văn rất cảm động tả cảnh hai chị em Chiến, Việt khiêng bàn thờ má sang gửi nhà chú Năm: “Chị Chiến ra đứng giữa sân... rồi dang cả thân người to và chắc nịch của mình nhắc bổng một đầu bàn thờ má lên. Việt ghé vào một đầu. Nào, đưa má sang ở tạm bên nhà chú, chúng con đi đánh giặc trả thù cho ba má, đến chừng nước nhà độc lập con lại đưa má về. Việt khiêng trước. Chị Chiến khiêng bịch bịch phía sau. Nghe tiếng chân chị, Việt thấy thương chị lạ. Lần đầu tiên Việt mới thấy lòng mình rõ như thế. Còn mối thù thằng Mĩ thì có thể sờ thấy được, vì nó đang đè nặng ở trên vai”. Trong cái không khí vô cùng thiêng liêng ấy, con người ta bỗng thấy mình thành một người khác, trưởng thành và khôn lớn hơn. Một người hồn nhiên, vô tư như Việt, vào chính giờ khắc này mới thấy “thương chị lạ”, mới thấy rõ lòng mình và cảm thấy rất rõ mối thù thằng Mĩ như có hình, có khối, có trọng lượng cụ thể đang đè nặng ở trên vai. Đây là một chi tiết nghệ thuật cô đọng, dồn nén, chất chứa biết bao ý nghĩa, vừa là hành động cụ thể, vừa có yếu tố tâm linh, vừa nặng trĩu căm thù, vừa chan chứa yêu thương,...

Truyện ngắn *Những đứa con trong gia đình* có một dòng sông truyền thống gia đình liên tục chảy từ những lớp người đi trước: tổ tiên, ông cha, cho đến đời chị em Chiến, Việt. Sự gắn bó sâu nặng giữa tình cảm gia đình với tình yêu nước, giữa truyền thống gia đình với truyền thống dân tộc đã làm nên sức mạnh tinh thần to lớn của con người Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Mĩ cứu nước. Truyện có bút pháp nghệ thuật già dặn, điêu luyện được thể hiện qua giọng trần thuật, trần thuật qua hồi tưởng của nhân vật, miêu tả tâm lí và tính cách sắc sảo, ngôn ngữ phong phú, góc cạnh và đậm chất Nam Bộ.